

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
КАФЕДРА АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРВА ТА ПРОЦЕСУ**

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЕЛЕКТРОННЕ ВРЯДУВАННЯ ТА ЕЛЕКТРОННА ДЕМОКРАТІЯ**

Статус дисципліни	обов'язкова
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Ступінь вищої освіти	магістр
Галузь знань	28 «Публічне управління та адміністрування»
Спеціальність	281 «Публічне управління та адміністрування»
Освітня програма	Публічне управління та адміністрування
Форми здобуття вищої освіти	заочна
Мова навчання	українська мова
Форма підсумкового контролю	залік

Київ – 2025

Розробник:

Юлія ВИСОТЕНКО – викладач кафедри адміністративного права та процесу НАВС, кандидат юридичних наук

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри адміністративного права та процесу протокол № 10 від 23.01.2025 року

Завідувач кафедри
адміністративного права та процесу
підполковник поліції

Ігор ПАСТУХ

Схвалено науково-методичною радою НАВС
протокол від 24.01.2025 року № 1

Станіслав МОЗОЛЬ

Голова науково-методичної ради

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
протокол засідання кафедри
від _____. 202_ № ____

протокол науково-методичної ради від
_____. 202_

Завідувач кафедри

Голова НМР

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).
протокол засідання кафедри
від _____. 202_ № ____

протокол науково-методичної ради від
_____. 202_

Завідувач кафедри

Голова НМР

1. Загальні відомості про навчальну дисципліну

Програму навчальної дисципліни «Електронне врядування та електронна демократія» розроблено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є сукупність суспільних відносин, що складаються у сфері інформатизації, розвитку електронного урядування, розбудови інформаційного суспільства та організації належним чином діяльності відповідних державних органів (посадових осіб) у цьому напрямі.

Мета й завдання навчальної дисципліни.

1. **Мета** навчальної дисципліни «Електронне врядування та електронна демократія» – здобуття студентами, слухачами ґрунтовних знань щодо правового регулювання розвитку електронного урядування зокрема та інформаційного суспільства в цілому, орієнтування студентів, слухачів у чинному законодавстві з питань електронного урядування, розвитку інформаційного суспільства, захисту персональних даних та діяльності в цьому напрямі окремих органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

2. **Завдання** вивчення дисципліни «Електронне врядування та електронна демократія»:

- визначити мету, завдання та принципи електронного урядування на сучасному етапі;
- з'ясувати теоретично-правові засади розвитку інформаційного суспільства в Україні;
- дослідити нормативно-правове забезпечення окремих напрямів розвитку електронного урядування;
- проаналізувати адміністративно-правовий статус суб'єктів публічного адміністрування електронного урядування;
- вивчити зарубіжний і вітчизняний досвід, а також питання правового регулювання у сфері захисту персональних даних;
- дослідити нормативно-правове забезпечення розвитку електронної демократії в Україні;
- навчити студентів, слухачів розуміти і усвідомлювати сучасні проблеми функціонування публічної адміністрації у сфері розвитку електронного урядування.

Пререквізити. Навчальна дисципліна «Електронне врядування та електронна демократія» пов'язана та базується на теоретичних положеннях навчальних дисциплін «Конституційне право», «Теорія держави і права», «Адміністративне право», «Адміністративний процес», «Публічне адміністрування».

Перелік компетентностей, які забезпечує навчальна дисципліна, і програмних результатів навчання

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного управління та адміністрування та/або у процесі

навчання, передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальна компетентність здобувачів вищої освіти у процесі вивчення навчальної дисципліни охоплює:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК04. Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні.

ЗК05. Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології.

ЗК07. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК02. Здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери.

СК03. Здатність організовувати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій, зокрема розробляти заходи щодо впровадження електронного урядування в різних сферах публічного управління та адміністрування.

СК09. Здатність здійснювати наукову та дослідницьку діяльність у сфері публічного управління та адміністрування.

Програмні результати навчання:

ПРН02. Розв'язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проекти нормативно-правових актів для їх усунення.

ПРН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

ПРН08. Уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- основні положення Концепції розвитку електронного урядування в Україні, а також Концепції розвитку електронної демократії в Україні;
- сутність і значення основних теорій інформаційного суспільства;
- міжнародно-правові джерела у сфері розвитку інформаційного суспільства;
- правовий статус суб'єктів публічного адміністрування електронного урядування;
- чинні норми законодавства, які регулюють окремі напрями розвитку електронного урядування та електронної демократії в Україні;
- сутність процесів автоматизованої обробки персональних даних згідно вимог вітчизняного законодавства;

вміти:

- правильно тлумачити та застосовувати норми законодавства, яке регулює питання обробки та захисту персональних даних;
- аргументувати власну точку зору та прийняти за конкретним завданням рішення;
- формулювати та обґрунтовувати юридичні висновки, пропозиції, рекомендації;
- здійснювати аналіз законодавчих текстів та їх правову експертизу.

навчитися:

- дискутувати, аргументовано обстоювати свої думки та переконання, правильно оцінювати, вибирати та аналізувати інформацію з різних джерел, робити правильні та обґрунтовані висновки;
- використовувати знання про статус, компетенцію та повноваження суб'єктів публічного адміністрування електронного урядування;
- аналітично оцінювати правові проблеми;

Структура навчальної дисципліни

Тема 1. Генезис електронного урядування в Україні.

Основні теорії інформаційного суспільства. Нормативно-правові засади розвитку інформаційного суспільства в Україні. Поняття, головна мета та основні завдання Національної програми інформатизації. Концепція Національної програми інформатизації. Загальна характеристика Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні. Умови розвитку інформаційного суспільства. Принципи розвитку інформаційного суспільства. Стратегічні цілі розвитку інформаційного суспільства. Основні завдання розвитку інформаційного суспільства в Україні. Етапи реалізації Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні. Основні етапи розвитку електронного урядування в Україні. Напрями цифрового розвитку. Гармонізація з цифровими ініціативами ЄС. Нормативне, організаційне та методичне забезпечення реалізації Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України. Електронні послуги. Електронна ідентифікація та електронні довірчі послуги. Засоби е-ідентифікації. Нормативно-правове забезпечення надання електронних послуг. Система електронної взаємодії органів виконавчої влади. Система електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів. Відкриті дані.

Тема 2. Суб'єкти публічного адміністрування електронного урядування.

Система суб'єктів публічного адміністрування електронного урядування в Україні. Верховна Рада України як суб'єкт публічного адміністрування електронного урядування. Президент України як суб'єкт публічного адміністрування електронного урядування. Кабінет Міністрів України як суб'єкт публічного адміністрування електронного урядування. Повноваження Міжгалузевої ради з питань електронного урядування. Повноваження

Мінцифри. Центральні та місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування як суб'єкти публічного адміністрування електронного урядування.

Тема 3. Захист персональних даних в умовах розвитку електронного урядування. Єдиний державний демографічний реєстр.

Міжнародно-правові стандарти у сфері захисту персональних даних. Конституційне закріплення права особи на приватність та захист персональних даних. Характеристика Закону України «Про захист персональних даних». Документи Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини з питань захисту персональних даних. Принципи захисту персональних даних. Підстави для правомірної обробки персональних даних. Згода як одна з підстав для правомірної обробки персональних даних. Суб'єкти відносин, пов'язаних з персональними даними. Захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах. Права суб'єктів персональних даних. Обробка персональних даних, яка становить особливий ризик для прав і свобод людини і громадянина. Доступ до персональних даних. Операції з автоматизованої обробки персональних даних. Обов'язки щодо захисту персональних даних. Право на інформаційне самовизначення (практика Федерального Конституційного Суду Німеччини). Практика Європейського суду з прав людини щодо охорони права особи на приватність та захист персональних даних. Практика Конституційного Суду України щодо охорони права особи на приватність та захист персональних даних. Практика Верховного Суду щодо охорони права особи на приватність та захист персональних даних. Державна інформаційна система реєстраційного обліку фізичних осіб та їх документування. Єдиний державний демографічний реєстр.

2. Структура навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		заочна форма навчання
Кількість кредитів ECTS – 2	Галузь знань «Публічне управління та адміністрування» (28)	обов’язкова
	Спеціальність: «Публічне управління та адміністрування» (281)	
Кількість розділів –	ННІЗДН	Рік підготовки:
		1-й
Загальна кількість годин – 60	ННІЗДН	Семестр
		2-й
	Ступінь вищої освіти: магістр	Лекції
		8 год.
	Ступінь вищої освіти: магістр	Семінарські
		8 год.
	Ступінь вищої освіти: магістр	Практичні
		8 год.
	Ступінь вищої освіти: магістр	Самостійна робота
		36 год.
	Ступінь вищої освіти: магістр	Вид контролю:
		екзамен

1. Тематичний план
(заочна форма навчання, за кошти фізичних або юридичних осіб)

№ з/п	Назви тем	Нормативний обсяг годин	з них:				
			Усього годин з викладачем	з них:			Самостійна робота
				Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	
1	Генезис електронного урядування в Україні.	16	6	2	2	2	10
2	Суб'єкти публічного адміністрування електронного урядування.	16	6	2	2	2	10
3	Захист персональних даних в умовах розвитку електронного урядування. Єдиний державний демографічний реєстр.	30	12	4	4	4	18
Усього годин		60	24	8	8	8	36
Підсумковий контроль: екзамен							

4. Плани навчальних занять за видами

Заочна форма здобуття вищої освіти, за кошти фізичних та юридичних осіб

Тема № 1. Генезис електронного урядування в Україні

Лекція – 2 год.

Семінарське заняття – 2 год.

Практичне заняття – 2 год.

Питання лекційного заняття:

1. Теоретично-правові засади розвитку інформаційного суспільства.
2. Національна програма інформатизації України (НПІ). Основні положення Концепції НПІ щодо електронного урядування.
3. Електронне урядування як інструмент розвитку інформаційного суспільства. Поняття, принципи, характерні риси електронного урядування.
4. Нормативно-правове забезпечення електронного урядування.

План вивчення теми семінарського заняття:

1. Теоретично-правові засади розвитку інформаційного суспільства.

2. Національна програма інформатизації України (НПІ). Основні положення Концепції НПІ щодо електронного урядування.

3. Електронне урядування як інструмент розвитку інформаційного суспільства. Поняття, принципи, характерні риси електронного урядування.

4. Нормативно-правове забезпечення електронного урядування.

4.1. Єдиний державний вебпортал електронних послуг.

4.2. Електронна ідентифікація.

4.3. Функціонування правового режиму Дія Сіті.

4.4. Єдиний державний реєстр призовників військовозобов'язаних та резервістів.

Практичне заняття – 2 години

Робота в мікрогрупах з науковими джерелами.

Завдання 1. Проаналізувати основні теорії інформаційного суспільства (джерело: Ф. Уебстер Теорії інформаційного суспільства, 2004):

1) Теорія постіндустріалізму;

2) Теорія постмодернізму;

3) Теорія інформаціонального капіталізму;

Здійснити порівняльний аналіз з підходами, що застосовуються відповідно до Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні (розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.05.2013 р. № 386-р).

Тема № 2. Суб'єкти публічного адміністрування електронного урядування

Лекція – 2 год.

Семінарське заняття – 2 год.

Практичне заняття – 2 год.

Питання лекційного заняття:

1. Система суб'єктів публічного адміністрування електронного урядування.

2. Верховна Рада України як суб'єкт публічного адміністрування електронного урядування.

3. Президент та РНБО України як суб'єкти публічного адміністрування електронного урядування.

4. Роль уряду в системі суб'єктів публічного адміністрування електронного урядування.

5. ЦОВВ в системі суб'єктів публічного адміністрування електронного урядування.

План вивчення теми семінарського заняття:

1. Система суб'єктів публічного адміністрування електронного урядування.

2. Верховна Рада України як суб'єкт публічного адміністрування електронного урядування.

3. Президент та РНБО України як суб'єкти публічного адміністрування електронного урядування.

4. Роль уряду в системі суб'єктів публічного адміністрування електронного урядування.

5. ЦОВВ в системі суб'єктів публічного адміністрування електронного урядування.

5.1. Міністерство цифрової трансформації України та його повноваження.

5.2. МВС України як суб'єкт публічного адміністрування електронного урядування.

5.3. Міністерство оборони України в системі суб'єктів публічного адміністрування електронного урядування.

5.4. Міністерство охорони здоров'я як суб'єкт публічного адміністрування електронного урядування.

6. Національний банк України як суб'єкт публічного адміністрування електронного урядування.

7. Місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування в системі суб'єктів публічного адміністрування електронного урядування.

Практичне заняття – 2 години

Завдання 1. Заповнити таблицю:

№ з/п	Організаційно-правові засади розвитку інформаційного суспільства в Україні	Проблеми (2-3)	Шляхи вирішення (врегулювання)
-------	--	----------------	--------------------------------

Завдання 2. Практичне завдання: охарактеризувати результативність використання інструментів електронної демократії в публічному управлінні (на конкретному прикладі).

Тема 3. Захист персональних даних в умовах розвитку електронного урядування. Єдиний державний демографічний реєстр

Лекція – 4 год.

Семінарське заняття – 4 год.

Практичне заняття – 4 год.

Питання лекційного заняття:

1. Міжнародно-правові стандарти у сфері захисту персональних даних.

2. Законодавство України щодо захисту персональних даних.

3. Принципи захисту персональних даних.

4. Персональні дані, обробка яких становить особливий ризик для прав і свобод людини і громадянина.

5. Суб'єкти відносин, пов'язаних з персональними даними.

6. Підстави для обробки персональних даних. Згода як підстава для правомірної обробки персональних даних.

7. Нормативно-правове адміністрування Єдиного державного демографічного реєстру.

8. Принципи створення та функціонування Єдиного державного демографічного реєстру.

9. Інформація (персональні дані) Реєстру.

10. Міжнародний досвід запровадження державних реєстрів населення.

План вивчення теми семінарського заняття:

1. Міжнародно-правові стандарти у сфері захисту персональних даних.
2. Законодавство України щодо захисту персональних даних.
3. Принципи захисту персональних даних.
4. Персональні дані, обробка яких становить особливий ризик для прав і свобод людини і громадянина.
5. Суб'єкти відносин, пов'язаних з персональними даними.
6. Підстави для обробки персональних даних. Згода як підстава для правомірної обробки персональних даних.
7. Нормативно-правове адміністрування Єдиного державного демографічного реєстру.
8. Принципи створення та функціонування Єдиного державного демографічного реєстру.
9. Інформація (персональні дані) Реєстру.
10. Міжнародний досвід запровадження державних реєстрів населення.

Завдання для практичного заняття

Завдання 1. Заповнити таблицю:

№ з/п	Організаційно-правові засади розвитку електронного урядування в Україні	Проблеми (2-3)	Шляхи вирішення (врегулювання)
-------	---	----------------	--------------------------------

Завдання 2.

№ з/п	Нормативно-правові засади розвитку електронної демократії в Україні	Проблеми (2-3)	Шляхи вирішення (врегулювання)
-------	---	----------------	--------------------------------

Завдання 3.

№ з/п	Правові засади захисту персональних даних в Україні	Проблеми (2-3)	Шляхи вирішення (врегулювання)
-------	---	----------------	--------------------------------

Завдання 4.

№ з/п	Організаційно-правові засади створення та функціонування ЄДДР	Проблеми (2-3)	Шляхи вирішення (врегулювання)
-------	---	----------------	--------------------------------

5. Завдання самостійної роботи

Тема № 1. Генезис електронного урядування в Україні

1. Основні теорії інформаційного суспільства.
2. Інформаційна інфраструктура електронного урядування відповідно до Концепції Національної програми інформатизації.
3. Стратегія розвитку інформаційного суспільства в Україні.
4. Принципи розвитку інформаційного суспільства.
5. Основні стратегічні цілі розвитку інформаційного суспільства.

Тема № 2. Суб'єкти публічного адміністрування електронного урядування

Підготувати наукове повідомлення (обсягом 5 сторінок) за однією із запропонованих тем з обов'язковим посиланням на використані джерела:

1. Основні завдання розвитку інформаційного суспільства в Україні.
2. Напрями реалізації Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні.
3. Розвиток інформаційної інфраструктури згідно Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні.
4. Доступ до інформації та знань.
5. Розвиток е-економіки згідно Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні.
6. Розвиток електронного урядування згідно Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні.

Тема 3. Захист персональних даних в умовах розвитку електронного урядування. Єдиний державний демографічний реєстр

Підготувати наукове повідомлення (обсягом 5 сторінок) за однією із запропонованих тем з обов'язковим посиланням на використані джерела:

1. Міжнародно-правові стандарти у сфері захисту персональних даних.
2. Конституційне закріплення права особи на приватність та захист персональних даних.
3. Характеристика Закону України «Про захист персональних даних».
4. Документи Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини з питань захисту персональних даних.
5. Принципи захисту персональних даних.
6. Підстави для правомірної обробки персональних даних.
7. Захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах.
8. Обробка персональних даних, яка становить особливий ризик для прав і свобод людини і громадянина.

6. Індивідуальні завдання – тематика реферативних доповідей

1. Принципи цифровізації.
2. Напрями цифрового розвитку.
3. Розвиток пріоритетних напрямів цифрової економіки.
4. Концепція розвитку електронної демократії в Україні.
5. Концепція розвитку системи електронних послуг в Україні.
6. Концепція створення та функціонування інформаційної системи електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів.
7. Автоматизована система «Єдине вікно подання електронної звітності».
8. Електронний документообіг.
9. Електронна петиція.

7. Методи навчання

Бінарні (інформаційно-повідомляючий-виконавчий), частково-пошукові, опитування, тестовий контроль.

Словесні методи (лекція, розповідь-пояснення), наочні (ілюстрація, демонстрація), практичні (аналіз нормативно-правових актів та навчальних міні-кейсів, робота в Інтернет), репродуктивні, проблемно-пошукові, інтерактивні (дискусія, методи групової роботи).

8. Форми та методи контролю, критерії оцінювання результатів навчання

Форми контролю: поточний (тематичний), підсумковий, контроль залишкових знань. *(Положення про внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності в Національній академії внутрішніх справ. URL: <https://okor.naiaau.kiev.ua/assets/files/example3/quality.pdf>)*

Методи контролю: усне та письмове опитування, практична перевірка виконаних завдань, тестовий контроль.

Критерії оцінювання результатів навчання

Загальні критерії оцінювання *(Положення про внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності в Національній академії внутрішніх справ URL: <https://okor.naiaau.kiev.ua/assets/files/example3/quality.pdf>)*

Високий (творчий) рівень – оцінка 5 (90...100). Здобувач вищої освіти систематично за поточним й за підсумковим контролюми:

- виявив глибокі знання навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься у рекомендованих джерелах інформації, вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку,
- чітко, лаконічно, логічно послідовно дав відповіді на поставлені питання, вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач та аналізувати достовірність одержаних результатів, допускаючи деякі неточності.

Достатній

конструктивно-варіативний рівень – оцінка 4 (85...89). Здобувач вищої освіти за поточним й підсумковим контролюми:

- виявив міцні знання навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься у рекомендованих джерелах інформації,
- аргументовано дав відповіді на поставлені питання,
- виявив вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач, допускаючи неточності і несуттєві помилки.

конструктивний рівень – оцінка 4 (75...84).

- виявив достатні знання навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься у рекомендованих джерелах інформації, дав відповіді на поставлені питання, які, однак, містять певні (неістотні) неточності, достатні вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач

Середній

репродуктивний – оцінка 3 (66...74 балів). Здобувач вищої освіти за поточним й підсумковим контролюми:

- виявив посередні знання значної частини навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься у рекомендованих джерелах інформації,

- дав мало аргументовані відповіді на поставлені питання, які містять істотні неточності, слабкі вміння застосовувати теоретичні положення при розв'язуванні практичних задач.

достатній (репродуктивний) – оцінка 3 (60...65 балів).

- виявив слабкі знання навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься у рекомендованих джерелах інформації,

- дав неточні або мало аргументовані відповіді на поставлені питання, з порушенням послідовності викладення, слабкі вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач, допускаючи суттєві помилки.

Низький (рецептивно-продуктивний) – оцінка 2 (35...59). Здобувач вищої освіти:

- виконав значну частину видів навчальної роботи,

- за поточним й підсумковим контролюми виявив незнання значної частини навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься у рекомендованих джерелах інформації,

- допустив істотні помилки у відповідях на поставлені питання, виявив невміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач (здобувач вищої освіти має право на повторний підсумковий контроль).

(непродуктивний) – оцінка 2 (1...34).

- виявив незнання значної частини навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься у рекомендованих джерелах інформації,

- допустив істотні помилки у відповідях на поставлені питання, виявив невміння орієнтуватися під час розв'язання практичних задач, незнання основних фундаментальних положень (здобувач вищої освіти обов'язково повинен повторно вивчити навчальну дисципліну).

Контроль індивідуальних завдань оцінюється шляхом перевірки прийняття тез до друку на конференцію за результатами власних досліджень.

Контроль самостійної роботи здійснюють шляхом перевірки виконаних завдань на практичних, семінарських заняттях. Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі заліку (диференційованого заліку). Підсумкова кількість балів з навчальної дисципліни виставляється за сумарною кількістю набраних балів, отриманих в результаті поточного (тематичного) та підсумкового контролів.

Вивчення навчальної дисципліни спрямовано на комплексну підготовку висококваліфікованих та конкурентоспроможних фахівців у галузі правоохоронної діяльності. Метою навчання є не тільки отримання теоретичної

інформації, але й підготовка до розв'язування складних професійних задач у процесі навчання, формування професійного світогляду.

Основні критерії рівня компетентності здобувача вищої освіти:

- виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни;
- вміння здійснювати причинно-наслідкові зв'язки за темами навчальної дисципліни;
- вміння опрацьовувати основні та додаткові рекомендовані нормативні та доктринальні джерела;
- вміння здійснювати взаємозв'язки між явищами;
- вміння чітко, лаконічно і послідовно відповідати на поставлені питання;
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.

Аудиторна робота (поточне накопичення балів) <i>max 60 %</i>				Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
				<i>max 40%</i>	<i>max 100%</i>
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Самостійна робота	екзамен	
5	5	5	5	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	зараховано	A	відмінне виконання
85-89	зараховано	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74		D	непогано
60-65	незараховано	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59		Fx	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

9. Інструменти, обладнання, програмне забезпечення, використання яких передбачає дисципліна

Moodle – безкоштовна, відкрита (Open Source) система управління навчанням: тексти лекцій, рекомендовані питання до підсумкового контролю, літературні джерела, мультимедійні презентації, тестові завдання.

Наявність ноутбуків, комп'ютерів, планшетів, смартфонів з виходом до мережі Інтернет.

10. Перелік питань/завдань для підсумкового контролю з навчальної дисципліни

1. Основні теорії інформаційного суспільства.
2. Поняття, головна мета та основні завдання Національної програми інформатизації.
3. Концепція Національної програми інформатизації.
4. Загальні принципи державної політики у сфері інформатизації.
5. Основні напрями інформатизації.
6. Регіональні програми та проекти інформатизації.
7. Інформаційна інфраструктура електронного урядування відповідно до Концепції Національної програми інформатизації.
8. Етапи реалізації Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні.
9. Розвиток інформаційної інфраструктури згідно Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні.
10. Доступ до інформації та знань.
11. Розвиток е-економіки згідно Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні.
12. Розвиток електронного урядування згідно Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні.
13. Розвиток е-демократії згідно Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні.
14. Розвиток е-освіти згідно Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні.
15. Розвиток науки та інноваційної діяльності згідно Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні.
16. Розвиток е-культури згідно Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні.
17. Розвиток е-медицини згідно Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні.
18. Охорона навколишнього природного середовища у світлі положень Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні.
19. Забезпечення інформаційної безпеки відповідно до Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні.
20. Загальна характеристика Концепції розвитку електронного урядування в Україні.

21. Поняття та загальна характеристика електронного урядування в Україні на сучасному етапі.

22. Мета і принципи реалізації Концепції розвитку електронного урядування.

23. Модернізація публічних послуг та розвиток взаємодії влади, громадян і бізнесу за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій.

24. Модернізація державного управління за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій.

25. Управління розвитком електронного урядування.

26. Базова інформаційно-телекомунікаційна інфраструктура електронного урядування.

27. Напрями цифрового розвитку.

28. Нормативне, організаційне та методичне забезпечення реалізації Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України.

29. Розвиток пріоритетних напрямів цифрової економіки.

30. Нормативно-правове забезпечення розвитку електронної демократії.

31. Підвищення готовності органів державної влади, фізичних та юридичних осіб до використання можливостей електронної демократії.

32. Забезпечення впровадження та доступності інструментів електронної демократії.

33. Загальна характеристика Концепції розвитку системи електронних послуг в Україні.

34. Оптимізація порядків надання адміністративних послуг.

35. Визначення та планування стадій розвитку електронних послуг.

36. Формування єдиної інформаційно-телекомунікаційної інфраструктури, яка забезпечує надання електронних послуг.

37. Підвищення готовності фізичних та юридичних осіб до використання електронних послуг.

38. Загальна характеристика Концепції створення та функціонування інформаційної системи електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів.

39. Автоматизована система «Єдине вікно подання електронної звітності».

40. Електронний документообіг.

41. Електронна ідентифікація.

42. Електронна ідентифікація. Засоби е-ідентифікації.

43. Державна інформаційна система електронних звернень.

44. Електронна петиція.

45. Партнерство «Відкритий уряд».

46. Нормативно-правове забезпечення надання електронних послуг.

47. Нормативно-правове забезпечення функціонування системи електронної взаємодії органів виконавчої влади.

48. Нормативно-правове забезпечення функціонування інформаційної системи електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів.

49. Нормативно-правове забезпечення розвитку відкритих даних.

50. Суб'єкти публічного адміністрування електронного урядування в Україні.

51. Верховна Рада України як суб'єкт публічного адміністрування електронного урядування.

52. Президент України як суб'єкт публічного адміністрування електронного урядування.

53. Кабінет Міністрів України як суб'єкт публічного адміністрування електронного урядування.

54. Повноваження Мінцифри

55. Міністерство оборони України як суб'єкт публічного адміністрування електронного урядування.

56. Національний банк України в системі суб'єктів публічного адміністрування електронного урядування.

57. Національний центр електронного урядування.

58. Мінекономіки України як суб'єкт публічного адміністрування електронного урядування.

59. Місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування як суб'єкти публічного адміністрування електронного урядування.

60. Міжнародно-правові стандарти у сфері захисту персональних даних.

61. Електронна демократія.

62. Електронна ідентифікація. Засоби е-ідентифікації.

63. Державна інформаційна система електронних звернень.

64. Електронна петиція.

65. Партнерство «Відкритий уряд».

66. Нормативно-правове забезпечення надання електронних послуг.

67. Нормативно-правове забезпечення функціонування системи електронної взаємодії органів виконавчої влади.

68. Нормативно-правове забезпечення функціонування інформаційної системи електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів.

69. Нормативно-правове забезпечення розвитку відкритих даних.

70. Київська міська рада як суб'єкт публічного адміністрування електронного урядування. Інформаційно-комунікаційна система «Картка киянина».

71. Загальна характеристика Регламенту Європейського парламенту і ради (ЄС) 2016/679 від 27 квітня 2016 року про захист фізичних осіб у зв'язку з опрацюванням персональних даних і про вільний рух таких даних.

72. Конституційне закріплення права особи на приватність та захист персональних даних.

73. Характеристика Закону України «Про захист персональних даних».

74. Документи Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини з питань захисту персональних даних.

75. Принципи захисту персональних даних.

76. Підстави для правомірної обробки персональних даних.

77. Згода як одна з підстав для правомірної обробки персональних даних.

78. Суб'єкти відносин, пов'язаних з персональними даними.

79. Захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах.
80. Права суб'єктів персональних даних.
81. Обробка персональних даних, яка становить особливий ризик для прав і свобод людини і громадянина.
82. Доступ до персональних даних.
83. Операції з автоматизованої обробки персональних даних.
84. Обов'язки щодо захисту персональних даних.
85. Право на інформаційне самовизначення (практика Федерального Конституційного Суду Німеччини).
86. Практика Європейського суду з прав людини щодо охорони права особи на приватність та захист персональних даних.
87. Практика Конституційного Суду України щодо охорони права особи на приватність та захист персональних даних.
88. Практика Верховного Суду щодо охорони права особи на приватність та захист персональних даних.
89. Обробка біометричних даних.
90. Обробка медичних даних.

Орієнтовний перелік питань для тестового контролю самостійної роботи розміщено у Дистанційних курсах за адресою : URL: <https://dn.naiu.kiev.ua/course/view.php?id=301>

11. Рекомендовані джерела інформації

Основна

1. Конституція України від 28.06.1996 р. (в редакції від 01.01.2020) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text> (дата звернення: 20.08.2023).
2. Регламент Європейського Парламенту і Ради (ЄС) № 2016/679 від 27 квітня 2016 року про захист фізичних осіб стосовно обробки персональних даних та про вільне переміщення таких даних, а також про скасування Директиви 95/46/ЄС (Загальний регламент про захист даних) // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_008-16#Text
3. Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII «Про інформацію» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>
4. Закон України від 04.02.1998 р. № 75/98-ВР «Про Концепцію Національної програми інформатизації» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/75/98-%D0%B2%D1%80#Text>
5. Закон України від 20.05.1999 р. № 679-XIV «Про Національний банк України» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>
6. Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III «Про банки і банківську діяльність» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>

7. Закон України від 23.02.2006 р. № 3475-IV «Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації України» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3475-15#Text>

8. Закон України від 09.01.2007 р. № 537-V «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/537-16#Text>

9. Закон України від 01.06.2010 р. № 2297-VI «Про захист персональних даних» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>

10. Закон України від 13.01.2011 р. № 2938-VI «Про внесення змін до Закону України "Про інформацію"» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2938-17#top>

11. Закон України від 13.01.2011 р. № 2939-VI «Про доступ до публічної інформації» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#top>

12. Закон України від 17.03.2011 р. № 3166-VI «Про центральні органи виконавчої влади» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17#Text>

13. Закон України від 06.09.2012 р. № 5203-VI «Про адміністративні послуги» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17#Text>

14. Закон України від 20.11.2012 р. № 5492-VI «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [akon.rada.gov.ua/laws/show/5492-17#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5492-17#Text)

15. Закон України від 27.02.2014 р. № 794-VII «Про Кабінет Міністрів України» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text>

16. Закон України від 14.07.2016 р. № 1474-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо документів, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус, спрямованих на лібералізацію Європейським Союзом візового режиму для України» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1474-19#Text>

17. Закон України від 16.03.2017 р. «Про Єдиний державний реєстр призовників, військовозобов'язаних та резервістів» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1951-19#Text>

18. Закон України від 05.10.2017 р. № 2155-VIII «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#top>

19. Закон України від 05.10.2017 р. № 2163-VIII «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19#Text>

20. Закон України від 03.12.2019 р. № 324-IX «Про верифікацію та моніторинг державних виплат» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324-20#Text>

21. Закон України від 15.07.2021 р. № 1667-IX «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1667-20#top>

22. Закон України від 01.12.2022 р. № 2807-IX «Про Національну програму інформатизації» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-20>

23. Національний план дій на 2013 рік щодо впровадження Програми економічних реформ на 2010 - 2014 роки «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава», схвалений Указом Президента України від 12.03.2013 р. № 128/2013 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/128/2013#top>

24. Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020», схвалена Указом Президента України від 12.01.2015 р. № 5/2015 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015#Text>

25. Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року, схвалена Указом Президента України від 30.09.2019 р. № 722/2019 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>

26. Постанова Верховної Ради України від 04.11.2005 № 3075-IV «Про затвердження Завдань Національної програми інформатизації на 2006-2008 роки» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3075-15#Text>

28. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 05.05.2003 р. № 259-р «Про затвердження Концепції формування системи національних електронних інформаційних ресурсів» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/259-2003-%D1%80#Text>

29. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.09.2017 р. № 649-р «Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/649-2017-%D1%80#Text>

30. Постанова Кабінету Міністрів України від 14.03.2012 р. № 236 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті за програмою “Електронне урядування та Національна програма інформатизації”» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://ips.ligazakon.net/document/view/kp120236?an=7&ed=2024_12_17

31. Постанова Кабінету Міністрів України від 20.08.2014 р. № 360 «Про затвердження Положення про Державну міграційну службу України» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/360-2014-%D0%BF#Text>.

33. Постанова Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 р. № 878 «Про затвердження Положення про Міністерство внутрішніх справ України» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/878-2015-%D0%BF#Text>

34. Постанова Кабінету Міністрів України від 27.02.2019 № 149 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 14 березня 2012 р. № 236» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/149-2019-%D0%BF#Text>

35. Постанова Кабінету Міністрів України від 10.07.2019 р. № 691 «Про реалізацію експериментального проекту щодо створення сприятливих умов для реалізації прав дитини» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/691-2019-%D0%BF#Text>

36. Постанова Кабінету Міністрів України від 11.09.2019 р. № 838 «Питання Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/838-2019-%D0%BF#Text>

37. Постанова Кабінету Міністрів України від 18.09.2019 р. № 856 «Питання Міністерства цифрової трансформації України» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/856-2019-%D0%BF#Text>

38. Постанова Кабінету Міністрів України від 20.10.2019 р. № 879 «Про внесення змін до схеми спрямування і координації діяльності центральних органів виконавчої влади Кабінетом Міністрів України через відповідних членів Кабінету Міністрів України» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/879-2019-%D0%BF#Text>

39. Постанова Кабінету Міністрів України від 04.12.2019 № 1137 «Питання Єдиного державного вебпорталу електронних послуг та Реєстру адміністративних послуг» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1137-2019-%D0%BF#Text>

40. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.12.2022 р. № 1487 «Про затвердження Порядку організації та ведення військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1487-2022-%D0%BF#Text>

41. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 05.09.2012 р. № 634-р «Про схвалення Концепції створення та функціонування інформаційної системи електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/634-2012-%D1%80#Text>

42. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.05.2013 р. № 386-р «Про схвалення Стратегії розвитку інформаційного суспільства в Україні» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/386-2013-%D1%80#Text>

43. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 07.08.2013 р. № 587-р «Про схвалення Концепції створення та функціонування автоматизованої системи «Єдине вікно подання електронної звітності»» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/587-2013-%D1%80#Text>

44. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.06.2016 р. № 918-р. Про схвалення Концепції розвитку системи електронних послуг в Україні» //

[Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/918-2016-%D1%80#Text>

46. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 20.09.2017 р. № 649-р «Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/649-2017-%D1%80#Text>

47. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 р. № 67-р «Про схвалення Концепції розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки та затвердження плану заходів щодо її реалізації» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80#Text>

48. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.12.2018 р. № 1102-р «Про внесення змін до розпоряджень Кабінету Міністрів України від 24 червня 2016 р. № 474 і від 27 грудня 2017 р. № 1013» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1102-2018-%D1%80#Text>

50. . Єдиний державний веб-портал електронних послуг // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://my.gov.ua/info/news/348/details>

Додаткова:

1. Інтернет речей: проблеми правового регулювання та впровадження : Матеріали другої наук.-практ. конф., 29 лист. 2018 р., м. Київ / Упоряд. : В. М. Фурашев, С. О. Дорогих. – Київ : КПП ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2018. – 168 с.

2. Електронне урядування: конституційно-правове дослідження. О.З. Романчук, Ю.М. Бисага, В.В. Берч, Г.Ю. Нечипорук, В.І. Чечерський. - монографія., Ужгород, РІК-У. 2021. 196 с. https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/37492/1/%d0%a0%d0%9e%d0%9c%d0%90%d0%9d%d0%a7%d0%a3%d0%9a_%d0%9c%d0%9e%d0%9d%d0%9e%d0%93%d0%a0%d0%90%d0%a4%d0%86%d0%af.pdf

3. Електронне урядування. Опорний конспект лекцій. Дзюба С.В., Жилиєв І.Б., Полумієнко С.К., Рубан І.А., Семенченко А.І. За ред. А.І. Семенченка. – Київ, 2012; С. 84 // <http://academy.gov.ua/infpol/pages/dop/2/files/25b2e244-abac-4811-a0e5-4e420559b51d.pdf>

4. Бем М. В., Городиський І. М., Саттон Г., Родіоненко О. М. Захист персональних даних: Правове регулювання та практичні аспекти: науково-практичний посібник. – К.: К.І.С., 2015. – 220 с.

5. Чукут С. А., Загвойська О.В., Цимбаленко Я. Ю. Основи електронного урядування. Навчальний посібник. Електронне мережне навчальне видання Київ КПП ім. Ігоря Сікорського 2022. – 268 с.

6. Волох О.К. Питання забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб в умовах розвитку інформаційного суспільства // *Visegrad Journal on Human Rights*. - № 6, 2016. – С. 47-52.

7. Волох О.К. Право на приватність та Закон «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» / Національний індекс прав

людини. Громадська платформа моніторингу у сфері прав людини. Тематичні звіти: Право на приватність (22.02.2018 р.) // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://hro.org.ua/index.php?id=1519312627>

8. Волох О.К. Організаційно-правові засади надання електронних послуг в Україні // Електронне наукове видання «Порівняльно-аналітичне право». - № 2, 2015. – С. 177-180.

9. Курус Т. Нормативно-правове регулювання електронного урядування в Україні Вісник Прикарпатського університету. Серія: Політологія № 19 (2024): <https://journals.pnu.if.ua/index.php/politology/article/view/183/179>

Інформаційні ресурси

1. Офіційний веб-портал Верховної ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua/>

2. Офіційний веб-портал Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>

3. Офіційний веб-портал Міністерства внутрішніх справ України. URL: <http://www.mvs.gov.ua>

4. Офіційний веб-портал Міністерство цифрової трансформації України. URL: <https://thedigital.gov.ua>

4. Офіційний веб-портал Національної академії внутрішніх справ. URL: <http://naiau.kiev.ua/>

5. Офіційний веб-портал Центру Разумкова (недержавного аналітичного центру). URL: <http://www.razumkov.org.ua/ukr/journal.php>

Підпис авторів

Юлія ВИСОТЕНКО